

مدیریت و بودجه بر مبنای عملکرد

مؤلفان:

اف. استیونز رابینسون
رابرت جی. شیه
وتری اف. باس

مترجم:

دکتر رشید اصلانی

آکادمی ملی مدیریت امور عمومی
روند دگرگونی در زمامداری و دموکراسی

مدیریت و بودجه بر مبنای عملکرد/ویراستاران اف. استیونز ردبورن، رابرت جی.

شیہ، تری اف. باس؛ مترجم رشید اصلانی.

تهران: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر، ۱۳۹۹.

۵۲۷ ص.

فیفا

عنوان اصلی:

Performance management and budgeting : how governments can learn from experience, C2008.

مدیریت دولتی — ارزشیابی

Public administration — Evaluation

کارآمدی سازمانی

Organizational effectiveness

سازمان‌های دولتی - ارزشیابی

Administrative agencies — Evaluation

عملکرد — مدیریت

Performance — Management

بورن، اف. استیونز، ۱۹۴۵ - م. ویراستار

Redburn, r. 3000s

۱۹۶۵ - م. ویراستار

She Rober /

باس، تری اف، ۷ ۱۹ م، ویراستار

Buss, Terry F

اصلاتی، رشید، ۱۳۲۰، مترجم،

◆ مؤسسہ نشر شہر

JF1525

352/429

۷۳-۹۲۱۲

مدیریت و بودجه بر مبنای عملکرد

اف. استیونز ردبورن، رابرت جی. شیہ و وتری اف. باس

دکتر رشید اصلانی

فاطمه تكلو

مؤسسہ نشر شہر

اول - ۱۳۹۹

۱۰۰ نسخه

97A-6.-F39-39Y-3

..... تومان

تهران، اتوبان حقانی (غرب به شرق)، بعد از مترو حقانی، بلوار کتابخانه ملی

99. F0990

www.nashreshahr.com

همه حقوق
محفوظ است.

مقدمه

محتوای این کتاب که حاصل کار تعدادی از پژوهشگران در زمینه «مدیریت بر مبنای عملکرد» است، ارزش خواندن، اندیشیدن و عمل کردن دارد.

اوایل دهه ۱۳۴۰ که بحث رده‌بندی بر مبنای عملکرد در کشور مطرح شد و شهرداری تهران، به عنوان نخستین سازمانی بود که آن را جدی گرفت. فرهیختگانی که آن زمان مدیریت اداره کل برنامه و بودجه و معاون برنامه‌ریزی، توسعه شهری شهرداری را برعهده داشتند، برآن شدند تا منابع علمی و تجربی این پدیده را گردآورند و بنای درستی ایجاد کنند.

در آن هنگام کتابی تحت عنوان «مدیریت بر مبنای عملکرد» را جهت ترجمه به اینجانب پیشنهاد نمودند.

قراردادی با مؤسسه نشر شهر منعقد شد و ترجمه آغاز گردید. به سبب حجم کتاب تا سال ۱۳۹۲ طول کشید که متأسفانه با تغییر مدیران، چاپ و انتشار آن به تعویق افتاد تا سرانجام با همت آقایان محسن جلالی فراهانی مدیرعامل مؤسسه و مصطفی قویدار معاون مالی ایشان جهت انتشار آماده شد. شایسته توضیح است هدف بودجه عملیاتی (بر مبنای عملکرد)، دریافت و تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از فعالیت‌هایی است که صورت گرفته و به پایان خود رسیده است درواقع می‌خواهد کارآیی و اثربخشی برنامه‌های اجرا شده را مورد سنجش قرار دهد. هنرمندی که به رده‌بندی عملیاتی روی می‌آوریم درحالی که برنامه‌ریزی عملیاتی و چگونگی اجرای آن را مورد توجه قرار نداده‌ایم، شاید بتوانیم بهای تمام شده فعالیت‌های انجام شده را محاسبه کنیم. درحالی که برای همین محاسبه ساده نیز نیازمند اطلاعات عملکرد سال‌های پیشین نیز هستیم. بعلاوه لازم است بسیاری از عوامل محیطی تأثیرگذار در هزینه و عملکرد را نیز مورد شناسایی قرار داده و اثر هر یک را در محاسبه منظور کنیم.

باید توجه داشت که بودجه در فرایند مدیریت پس از برنامه‌ریزی تنظیم می‌شود و توجه به بودجه بدون توجه به برنامه‌ریزی و دیگر گام‌های مدیریتی از قبیل سازماندهی، هدایت و هماهنگی و نظارت بر نحوه اجرای برنامه و عوامل تأثیرگذار بر آن، به تنهایی نمی‌تواند ما را به شناخت دقیقی از کارایی و اثربخشی هدایت کند.

در بسیاری از برنامه‌ها نیل به اهداف و تجزیه و تحلیل کارایی و اثربخشی نیاز به زمان طولانی دوره اجرایی برنامه ۵ ساله و شاید بیشتر است. به عنوان مثالی از این نمونه می‌توان به بخش آموزش و پرورش اشاره داشت. در بحث کارایی، آن هم تنها از جنبه هزینه می‌توان تعداد فارغ‌التحصیلان با صرف منابع مشخص را به عنوان حاصل برنامه به شمار آورد اما نتیجه‌گیری درباره محصول (اثربخشی) آن به اندازه چندین سال بعد از دوره آموزش که توانایی تخصصی و اشتغال همین فارغ‌التحصیلان نیز به حواصی خواهد بود، که سایر عوامل تأثیرگذار را نیز باید در محاسبه منظور کرد. در چنین حالتی لازم است برنامه‌ریزی بخش‌های مختلف به گونه‌ای تنظیم شود که نیاز آتی جامعه در دادوستد بخش‌های مختلف از جمله، کشاورزی، تجارت و خدمات که همگی نیاز به نیروی انسانی فارغ‌التحصیل دستگاه آموزش و پرورش، عالی دارند و نیز اثربخشی موردنظر عامل مؤثر در تنظیم برنامه و تحصیل منابع (بودجه) مورد نیاز تأثیرگذار تا جامعه را به اهداف موردنظر خود برساند. این کتاب مطالب بسیار آموزنده و ارزشمندی را به مدیران و دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی و بودجه ارائه می‌کند. محتوای آن تجربه چندین ده سال ایالتی مانده در پیشبرد موضوع عملکرد به عنوان نتیجه مدیریت، در دوره‌های مختلف است. بعلاوه بهره‌گیری از آن در تعدادی از کشورها و دلایل موفقیت برخی و شکست برخی دیگر را توضیح می‌دهد.

فصول پایانی کتاب توضیحات کافی در مورد شرایط استفاده از آن و پیشنهادهای لازم را ارائه داده است.

به تمامی مسئولین محترم دستگاه‌های اجرایی کشور و افرادی که در زمینه برنامه‌ریزی و بودجه فعالیت دارند، مطالعه آن و توجه و عمل به موارد مطرح‌شده توصیه می‌شود.

به امید آنکه این خدمت ناچیز بتواند از ائتلاف منابع جامعه در حد امکان جلوگیری کند و به کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها بیفزاید.

دکتر رشید اصلانی

مترجم